

Міністерство освіти і науки України Хмельницький національний університет

Академія економічних наук України, Спілка економістів України, Хмельницька торгово-промислова палата, Вища школа бізнесу та менеджменту в м. Чеханув (Польща), Європейський Науковий фонд Інституту Інновацій, м. Вроцлавек (Польща), Люблінська вища школа в Риках (Польща), Університет Миколаса Ромериса, м. Вільнюс (Литва), Тбіліський державний університет імені І. Джавахішвілі, м. Тбілісі (Грузія), Сухумський державний університет, м. Тбілісі (Грузія), Запорізький національний університет, Вінницький національний технічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, Донецький національний університет (м. Вінниця), Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Національний університет «Львівська політехніка», ДУ Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана, Львівський торговельно-економічний університет, Одеський національний морський університет, НТУ «Харківський політехнічний інститут», Херсонський національний технічний університет, Центральнукраїнський національний технічний університет

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ

VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

*“ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ, ТОРГОВЕЛЬНОЇ ТА БІРЖОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗА УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ”*

**XXII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СТРАТЕГІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ТА БІЗНЕС-МОДЕЛІ
ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗА УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

10 -11 листопада 2023 року

Ministry of Education and Science of Ukraine

Khmelnytskyi National University

Academy of Economic Sciences of Ukraine, Union of Economists of Ukraine, Khmelnytskyi Chamber of Commerce and Industry, Higher School of Business and Management in Czestochowa (Poland), The European Science Foundation of the Institute of Innovations, Wroclawek (Poland), Lublin Higher School in Ryki (Poland), Mykolas Romeris University, Vilnius (Lithuania), I. Javakhishvili Tbilisi State University, Tbilisi (Georgia), Sukhumi State University, Tbilisi (Georgia), Zaporizhzhia National University, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia Trade and Economic Institute, Donetsk National University (Vinnytsia), Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Lviv Polytechnic National University, Institute of Market Problems and Economic and Environmental Research of the National Academy of Sciences of Ukraine, "Kyiv National University of Economics named after V. Hetman", Lviv University of Trade and Economics, Odesa National Maritime University, Kharkiv Polytechnic Institute, Kherson National Technical University, Central Ukrainian National Technical University

ENTREPRENEURSHIP AND STRATEGIC DIRECTIONS OF BUSINESS PROCESS DEVELOPMENT UNDER GLOBAL CHALLENGES

MATERIALS

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ECONOMIC FORUM

VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCES

*«INSTRUMENTS OF REGULATION OF THE NATIONAL ECONOMY AND
STRATEGIC PRIORITIES OF BUSINESS, TRADE AND STOCK EXCHANGE
ACTIVITIES UNDER THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION»*

XXII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCES

*«STRATEGY OF PLANNING AND BUSINESS MODELS OF
ENTREPRENEURSHIP UNDER THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION»*

November 10-11, 2023

Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів: збірник матеріалів III Міжнародного науково-практичного форуму / за ред. Любохинець Л.С., Гончар О.І., Танасієнко Н.П. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2023. 323с.

У збірнику надруковані матеріали III Міжнародного науково-практичного економічного форуму «Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів», проведеного 10-11 листопада 2023 року у Хмельницькому національному університеті.

Збережена авторська редакція. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність посилань несуть автори статей.

Рекомендовано до друку Вченою радою Хмельницького національного університету (протокол №7 від 28.12.2023).

Розглянуті проблеми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції, проблеми планування промислового виробництва, проблеми фінансових механізмів в стабілізації кризових явищ в національній економіці, особливості інтелектуального капіталу економіки України та його значення в становленні інноваційно-інвестиційних систем, проблемні аспекти та сучасні тенденції розвитку підприємництва та торгівлі, бізнес-моделі підприємництва в умовах цифровізації, євроінтеграційний вектор стратегізації управління підприємницьким потенціалом, проблеми управління логістичною діяльністю організаційних структур, особливості регіональної підтримки вітчизняного виробника та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.

Для керівників виробництв та установ, викладачів, фахівців з економіки, студентів ВНЗ.

ЗМІСТ

Секція 1

Теоретичні аспекти розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції. Загальні проблеми планування промислового виробництва

Gonchar Olga, Dikhaminjia Irma, Natalia Belyakova

Innovation potential of Ukraine and Georgia in the conditions of global challenges.....4

Бушовська Л.Б., Ємець І., Олексюк Ю.О.

Аналіз динаміки заробітної плати в Україні за період 2019-2023 років та проблеми її регулювання в сучасних умовах.....9

Бушовська Л.Б., Джуглій О., Коваль В., Співак О.

Туризм як форма розвитку міжнародних відносин: тенденції розвитку.....14

Григорук П.М., Григораш О.М.

Виклики та перспективи економічного розвитку України в період повоєнного відновлення.....20

Запухляк І.Б., Котерлін І.Б., Бойко М.О.

Суть та необхідність нормативно-правового регулювання маркетингової діяльності.....23

Кононенко Р.О., Яцун А.Г.

Конкурентоспроможність аграрного сектору в умовах глобальних викликів.....30

Кривдик М.О., Гавловська Н.І., Параскевич В.С.

Особливості формування механізму реалізації стратегії забезпечення економічної безпеки в умовах кризи.....34

Любохинець Л.С., Клепайло Р.В., Дьячок І.Д. Конкурентоспроможність підприємства в умовах невизначеност	37
Матвійчук Л.О. Тенденції розвитку аграрного страхування в Україні в умовах воєнного стану.....	42
Матюх С.А., Рудніченко Є.М. Трансформація цілей реалізації стратегії забезпечення економічної безпеки.....	46
Мейш А.В., Локатир В.В. Боргові виклики для України.....	50
Мороз С.В., Мороз О.І. Основні аспекти функціонування ефективного бізнесу в Україні в умовах війни.....	57
Пилипак О.В. Сучасні форми трансферу технологій в Україні.....	61
Руда Т.В., Барабаш О.В. Перспективи створення та функціонування «сухих портів» в Україні.....	65
Скорик Г.І. Теоретичні засади і прояви недобросовісної конкуренції на товарних ринках України.....	68
Танасієнко Н.П., Врублевський І.М., Урізченко В.В. Ефективна інвестиційна політика держави як фактор повоєнного відновлення економіки України.....	73
Тюріна Н.М., Назарчук Т.В., Петяк А.В. Оцінювання результатів управління економікою України та пріоритети її повоєнного розвитку.....	76

Федоренко Ю.Р., Білик В. В. Теоретичні підходи в дослідженні процесів комунікацій.....	81
Фіалковська А.А. Інструменти державного регулювання бізнесу під час воєнного стану.....	84
Форкун І.В., Гришак Д.В. Оцінка управління фінансовим забезпеченням закладів освіти України.....	88
Форкун І.В., Плацідим І.С. Інституційно-правові засади та політика управління фінансовим забезпеченням закладів освіти.....	93
Шиндер В.О. Сутнісний зміст теорій мотивації праці.....	96

Секція 2

Інтелектуальний капітал економіки України та його значення в становленні інноваційно-інвестиційних систем

Гнідаш В.О. Напрямки розвитку системи освіти України.....	100
Демешко Т.В., Ткаченко В.В. Сутність процесів наукової міграції академічного персоналу.....	103
Дражниця С.А., Юрчак О.О., Босак В.О. Стимулювання торгового персоналу, як інструмент покращення обслуговування в магазині.....	105
Кравець С.А. Сутність процесів творчого саморозвитку здобувачів освіти.....	109

Кучеренко Л.О. Чинники та елементи управління кадровим потенціалом.....	112
Лісова І.О., Білик В.В. Особливості управління кадрами у системі охорони здоров'я.....	115
Попенко Н.В. Сутнісний зміст управління персоналом.....	117
Свістунов О.С., Радчик Т.М. Удосконалення системи управління персоналом підприємства за сучасних умов воєнного стану в Україні.....	121
Семикіна М.В., Куликов Г.О. Цифровізація економіки та зайнятості з позицій соціальної відповідальності.....	126
Тимошенко Ю.В., Волошин А.І. Змістовна характеристика категорії «якість освіти».....	130

Секція 3

Підприємництво та торгівля: проблемні аспекти та сучасні тенденції розвитку. Бізнес-моделі підприємництва в умовах цифровізації

Gonchar A. Theoretical principles of digitization of business activities from the position of digital ecosystems.....	136
Janowski A. M. Determinants of the effectiveness of life insurance companies in the conditions of modern challenges.....	140
Андрушкевич З.М., Кізенко С.Г. Сучасні тенденції розвитку маркетингових комунікацій в умовах	

діджиталізації.....	144
Бакай В.Й. Проблемні аспекти розвитку підприємництва під час війни.....	147
Бушовська Л.Б., К. Олійник, В. Ніколуся Сучасний стан та розвиток фермерських господарств в Україні.....	152
Гарват О.А. Оцінка показників діяльності суб'єктів господарювання України.....	158
Головач Т.В. Управління діловою активністю підприємств України в сучасних умовах господарювання.....	161
Карвацка Н.С., Заблоцький О.В. Методологія проєктного менеджменту як інструмент ціннісно- орієнтованого управління сталим розвитком підприємства.....	166
Кримчак Л.А., Кримчак О.А., Антончик О.А. Вибір інструментарію забезпечення економічної безпеки підприємства.....	169
Любохинець Л.С., Кочепуд М.Ю. Оптимізація товарного забезпечення обороту підприємства торгівлі.....	174
Мейш А.В. Компласнс в системі внутрішнього контролю та звітності бізнесу як елемент антикорупційного аудиту.....	179
Мельнік М.А. Адаптаційні можливості підприємства в умовах невизначеності.....	184

Поплавська О.В., Драйна В.Д.
Цифрова трансформація та інноваційно-інвестиційна безпека підприємницьких структур..... 189

Свістунов О.С., Мороз С.В., Гасвський Є.І.
Особливості торговельного бізнесу в умовах глобальних викликів.....193

Руда Т.В., Вальчук В.С.
Сутність та характеристика сучасних інструментів електронної комерції..... 197

Сачинська Л.В., Тихонюк В.В.
Основні методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства.....201

Співак В.В., Яремчук О.В.
Особливості забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах російської агресії.....205

Шалева О.І.
Якість обслуговування клієнтів як необхідна умова конкурентоспроможності компанії.....208

Секція 4

Стратегізація управління підприємницьким потенціалом: євроінтеграційний вектор

Войніков М.О.
Корпоративна культура як напрямок ефективного управління.....214

Гладкий Г.А.
Управлінські рішення та критерії їх ефективності.....217

Лосіцька Я.І., Білик В.В.
Наукові підходи у дослідженнях організаційної поведінки.....221

Любохинець Л.С., Шацький А.П., Ошовський А.С. Інструменти гнучкого управління та їх використання в бізнес-середовищі.....	224
Мейш А.В., Матвійшин Д.М. Суспільна відповідальність сучасного бізнесу: значення та аспекти прояву.....	229
Охріменко С.О., Ткаченко В.В. Концептуальні основи стратегічного розвитку організації.....	234
Плющ А.В., Білик В.В. Бенчмаркінг як спосіб підвищення конкурентоспроможності.....	237
Руда Т.В., Юр'єв Б.В. Сутність та значення антикризового управління за сучасних умов господарювання.....	238
Сірий Я.В., Білик В.В. Сутнісна характеристика стратегічного управління.....	243
Танасієнко Н.П., Русін В.В. Роль креативних індустрій в економіці України.....	246

Секція 5

Проблеми управління логістичною діяльністю організаційних структур

Касій Л.В. Можливості проектування і розвитку регіональних логістичних центрів на Львівщині (сектор агробізнесу).....	251
Мороз С.В., Заболотна С.О. Електронні засоби та звітність в логістиці.....	256

Ядуха С.Й., Левченко С.А.

Аналіз впливу кризових ситуацій на логістичний бізнес: виклики та втрати.....261

Ядуха С.Й., Мейш О.В.

Страхування вантажу як запорука безпечного логістичного супроводу.....266

Секція 6

**Регіональна підтримка вітчизняного виробника.
Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання**

Дражниця С.А., Лихогод О.Г., Ярмолюк Я.А.

Прогресивні методи та інструменти удосконалення організації торговельної діяльності.....272

Проскурович О.В.

Кластеризація розвитку швейного виробництва на Поділлі.....275

Руда Т.В., Рудий А.М.

Роль інституту банкрутства за сучасних умов здійснення підприємництва.....279

Сментина Н.В.

Державне регулювання експорту в умовах воєнного стану: виклики та преференції для бізнесу.....281

Ядуха С.Й., Wildauer К.

Способи міжнародного транспортування вантажу “Top Logistik”.....286

Sukhonos К.

Applied principles of implementation of innovation policy of business structures.....292

Секція 7

Демократичні основи розвитку громадянського суспільства

Доценко І.О.

Добровільна участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: зміни в законодавстві.....296

Заславська О.О.

«Революції в головах» або що таке громадянська освіта?.....300

Посвістак О.А.

Популізм як інструмент політичних партій у XX-XXI ст.: проблема впливу на демократію.....305

Іванов М.В.

Сучасні трансформації суспільства як чинник розвитку підприємництва.....310

Література

1. Koc Charles L., Xia Sh., Coutts A. P. Digitalization and Employment. A Review / International Labour Organization, 2022. 58 p. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/--ed_emp/documents/publication/wcms_854353.pdf
2. ILO Centenary Declaration for the Future of Work / International Labour Organization, 2019. 14 p. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@relconf/documents/meetingdocument/wcms_711674.pdf
3. The Future of Jobs. Report 2020 / World Economic Forum, 2020. 163 p. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf
4. Семикіна М.В., Савеленко Г.В., Костишина А.І. Цифровізація економіки та зайнятості в умовах руху України до ЄС. Вісник ЧНУ ім. Б.Хмельницького. 2022. Т.26. №3-4. С.12-12 <http://economy-journal.cdu.edu.ua/issue/view/356>

Ю.В.ТИМОШЕНКО, А.І.ВОЛОШИН

Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького,
м. Черкаси

ЗМІСТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА КАТЕГОРІЇ «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»

Наприкінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст. сучасне суспільство, розвиваючись шляхом переходу від якості товарів до якості людини, якості освіти і далі – до якості життя, вступило в нову цивілізацію, що отримала назву «цивілізації якості життя». У зв'язку з цим велике значення набуває розвиток інтелектуально-освітнього потенціалу людини, одним із найважливіших факторів якого у сучасній соціально-економічній ситуації є проблема забезпечення якості

освіти.

При проведенні термінологічного аналізу Р. А. Кубанов визначає якість як «суттєву ознаку, властивість, що відрізняють один предмет від іншого» [1, с. 26].

Сігаєва Л. Є. також вважає, що «якість є суттєвою визначеністю предмета, в силу якої він є даним, а не іншим предметом, чим і відрізняється від інших предметів» [2, с. 219]. На думку Г. П. Клімової, поняття «якість» розглядається, з одного боку, як філософська категорія, з іншого боку, як виробнича проблема.

Вважаємо, що всі перелічені аспекти важливі, проте в аспекті нашого дослідження якість розуміється: а) як поняття абсолютне – це стандарт; б) як поняття відносне – це засіб, за допомогою якого визначається відповідність результату стандарту; в) це категорія, яка є сукупністю властивостей об'єкта і відповідає вимогам, потребам і нормам.

Вперше категорію «якість» було проаналізовано давньогрецьким філософом Арістотелем. У своїх дослідженнях учений заклав основи предметного розуміння якості, розглядаючи її як видову відмінність сутності, її властивість: «жодна з ... властивостей не існує від природи сама по собі і не здатна відокремлюватися від сутності» (суті речі) [3, с. 12].

Пізніше до категорії якості зверталися філософи різних напрямів (механістичного світогляду – Р. Декарт, Дж. Локк, Т. Гоббс; німецької класичної філософії – І. Кант, Г. Гегель, Л. Фейєрбах; марксистського матеріалістичного спрямування – К. Маркс, Ф. Енгельс).

Родоначальник німецького класичного ідеалізму Іммануїл Кант до поняття «якості» відніс реальність, заперечення та обмеження. Інший німецький філософ Г.В. Гегель вважав, що «якість є насамперед тождною з буттям безпосередньою певністю» [3, с.

13]. Вона являє собою категорію кінцевого, що знаходить місце лише у царині природи.

Таким чином, з погляду філософії, якість – це об'єктивна визначеність предмета або сукупність властивостей предмета, властивих тільки йому, а також предметам, на нього схожим.

У зв'язку з розвитком промисловості у ХХ столітті з'явилися різноманітні аспекти поняття «якість»: економічний, соціальний, особистісний, управлінський та інші. Об'єктом досліджень стає не лише якість матеріальних предметів, а й якість послуг, що надаються. З'являється поняття «якість життя», що характеризує рівень розвитку країни, населення. В даний час ЮНЕСКО щорічно визначає рейтинг країн за цим показником.

Аналізуючи сутність категорії «якість» у розумінні провідних зарубіжних вчених, А. Василюк [35] наводить такі визначення до трактування категорії «якість» (табл. 1).

Таблиця 1

Трактування категорії «якість»

Автор	Формулювання поняття «якість»
В. Шухарт	Різниця між предметами. Диференціація за ознакою «хороший – поганий».
К. Ісікава	Якість має два аспекти: об'єктивні фізичні характеристики. Суб'єктивна сторона – наскільки рідч «хороша».
Дж. Джуран	Придатність для використання (відповідність до призначення). Суб'єктивна сторона: якість є ступінню задоволення споживача (для реалізації якості виробник повинен дізнатися про вимоги споживача і зробити свою продукцію такою, щоб вона задовольняла цим вимогам).
А. Фейгенбаум	Якість виробу або послуги можна визначити як загальну сукупність технічних, технологічних та експлуатаційних характеристик, за допомогою яких виріб або послуга відповідатимуть вимогам споживача під час їх експлуатації.

Продовження таблиці 1

Дж. Харрінгтон	Якість - задоволення очікувань споживача за ціну, яку він може дозволити, коли в нього виникає потреба. Висока якість - перевищення очікувань споживача за нижчу ціну, ніж він передбачає.
Г. Тагуті	Якість – це втрата, спричинена суспільству з моменту поставки продукту.

Як бачимо, у даних визначеннях якість розуміється, з одного боку, як властивість чи характеристика предмета, з іншого боку, як ступінь задоволеності споживача продукцією.

М. Є. Скиба та Г. В. Красильникова вважають, що якість як поняття відносно має два аспекти:

- 1) відповідність стандарту;
- 2) відповідність запитам споживачів [4, с. 5].

Таке розуміння якості є основоположним для нашого дослідження, тому що якісна освітня послуга повинна відповідати вимогам відповідних стандартів та задовольняти запити споживачів даних послуг.

Аналіз сучасних теорій показав, що виділяються різні типи якості залежно від тієї чи іншої ознаки:

- якість як зовнішня чи внутрішня визначеність (залежно від форми прояву);
- якість природна, соціальна, духовна (залежно від природи носіїв);
- якість функціональна та системна (залежно від підходу до дослідження).

Основними чинниками, визначальними рівень усвідомлення та розуміння сутності категорії «якість», на думку Л. Є. Сігаєвої, є:

- світоглядні орієнтири особистості, її моральні цінності;
- соціальна основа, тобто умови життя та творчості людини в тому суспільстві, в якому вона живе;

- психологічний фактор – задоволеність людини умовами життя, творчості, конкретної діяльності;

- технологічний фактор, що визначає значимість якості матеріалів, проектування, технологій, персоналу для отримання кінцевого продукту діяльності організації, яка задовольняє споживача [2, с. 224].

Аналіз науково-педагогічної літератури дозволяє зробити висновок, що в існуючих підходах якість освіти оцінюється переважно за результатами, в яких чільне місце відводиться їх когнітивним аспектам. Водночас слід зазначити, що якість освіти – це не лише результат на виході, а й якість освітнього процесу, якість умов.

З одного боку, «якість освіти» може розглядатися як ступінь відповідності рівня освіченості випускника навчального закладу вимогам, що висуваються; з іншого боку, це якість самої освітньої системи, тобто сукупність властивостей системи, які гарантують (тою чи іншою мірою) досягнення заданого результату.

Таким чином, досліджуючи питання якості освіти, ми розглядаємо основні його характеристики: результативну, процесуальну та системну.

Література

1. Кубанов Р. А. Якість освіти: суть поняття та особливості оцінювання. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2013. № 13(2). С. 25–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_13%282%29_5

2. Сігаєва Л. Є. Сучасні підходи до якості освіти: теоретичний аспект. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2016. Вип. 4. С. 213–229. URL: <https://educationjournal.org/index.php/journal/article/download/49/47/>

3. Батечко Н. Якість вищої освіти в контексті синергії наукових підходів. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2017. Вип. 3–4. С. 12–19. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/22292/1/N_Batechko_NDLOSV_2017_3-4_NPO.pdf
4. Скиба М. Є., Красильникова Г. В., Білецька Г. А. Управління якістю вищої освіти в університеті: інноваційні підходи, технології та засоби: навч. посіб. Хмельницький: ХНУ, 2019. 186 с.